

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Incantatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

A rario dediti sunt cavillantur, genus hominum ignavum appellant, quod, ut apud Juvenalem est, te-
sto gaudet & umbra.

DE ASIONE.
IGNOBILITAS. CAP. XLVI.

IGNobilem hominem, atque uti dici solet, Terræ filium, notare si vellent. A sionem illum pingebant,
qui diversus à perenni est, corpore pingui & minimè vocali. Nihil enim habetur exploratum de
generatione ejus, cujusmodi, qualisq; sit: cæterum Favoniis tantum stantibus eum apparere con-
stat, veluti etiam pleriq; homines ignobiles, potentiorum tantum favore aliquo, tali quippe adspi-
rante Favonio, nullis alioqui natalibus, nulla probitate, nulla virtute, nulla muniti disciplina ad cla-
rissimas interdum dignitates evehuntur, omnibus unde hi prodierunt, admirantibus. Nactuarum
hoc est genus maximum, quibus pluma aurium modo surrigitur, unde & nomen illi: otus enim Græ-
cis est, de qua quidem apud Athenæum plura comperies.

A sionis ge-
neratio in-
cognita.
Idem Plin.
lib. 10. c. 27.
Easdem a-
ves quidam
dicunt.
ὄτις αἶς.

MIMUS. CAP. XLVII.

PER hanc avem plerique mimum atque parasitum expriment: non enim à mimica multum distat
ars parasitandi, quam ita describit Horatius:

Epist. lib. 1.
Sat. 18.

Alter in obsequium plus a quo pronus, & imi

Ut puerum credas sevo dictata magistro.

Derisor lecti, sic nutum divitiæ horret.

Reddere, vel partes mimum tractare secundas.

Sic itent voces, & verba cadentia tollit,

Est enim hæc avis omnium maximè imitatrix, & ut Plinius ait, parasita, & quodam genere sal-
tatrix. Plin. lib. 10. c. 27.

CORNUTI. CAP. XLVIII.

HÆc in clypeo atq; insigni militum Romanorum, qui recentiori tempore, paulo ante quam de-
clinaret Imperium, sub Magistro peditum merebant, ordinis ejus agnum fuit qui CORNUTI
appellabatur: eratque ales prasini coloris in orbiculo luteo, quem cæruleus ambitus late ductus
circumplectatur, à quo mox arctior & ipse luteus, & circa marginem extremus ruber.

DE JYNX. CAP. XLIX.

JYnx inter linguâ nobiles enumeratur, pro quo nomine Lyncem complusculis in locis apud Plini-
um corrupte scriptum offendes indice etiam illo tam copioso, eodem errore perplexo notato:
quippe qui volucre animal quadrupedibus adnumerarint. Lyncem eam quæ nostra Jynx est, arbitra-
ti, Fringillam hanc vulgo dicunt, ut Gaza putat. Græci pleriq; Romani sermonis non vocem, sed si-
gnificationem secuti, *σεισσηπιδα*, Latini à caudæ continuo motu, motacillam dici tradidere, Tor-
quillam alii, à torque, quo collum insignita est, alii Turbinem, alii aliter nominarunt; sed nos Plinia-
ni codicis macula jam eluta, ad significata nostra revertamur.

Quid et-
iam verti-
cellum à
colliverfura
vocant.

DICACITAS. CAP. L.

PER eam pictam nonnulli dicacem hominem intelligunt, propter insignem linguæ longitudinem,
linguam enim habet Serpentibus similem, quam in longum mensura quatuor digitorum expor-
rigit, rursusq; contrahit intra rostrum non complicatam, sed terreni lumbrici more collectam, & in
se se reductam. Communis autem sermo verbosus garrulosque homines, ab instrumento ipso lin-
guaces appellare solet. Sed ad linguam id etiam addemus, quod pedes habet Jynx, binis utrinq; digi-
tis insignes: illi tamen hæc de Lynce dicta credidere.

Hæc à Plin.
lib. 10. c. 97.

INCANTATIO. CAP. LI.

PASSim vero præcipuum ales hæc fuit incantationum signum: propterea quod ei amatorium
quid natura inesse persuasum est. Quinetiam quæcumque ad rem amatoriam veneficia, phar-
macia, maça,

Quomodo
pro venefi-
cia combu-
maça,

Q 9 2

ratur docet
Tenedius
in naviga-
tione Pro-
pontiada.

maca, incantationesque comparantur, uno vocabulo Jynxas Græci vocavere. Hinc apud Theocritum intercalare illud, Pharmaceutria, *ἰνυζ ἔλακε ποτῆιον ἐμὸν ποτὶ δῶμα ἢ ἀνδρῶν.* Scribit Pindarus, Venerem Jynga cœlitus attulisse, quam Jafoni daret, carmenque docuisse, quibus Medeam in amorem alliceret.

VEHEMENS. CUPIDITAS. CAP. LII.

Idem Pindarus hieroglyphicè locutus *ἰνυζὶ δ' ἔλακεται ἡ πορὶ* dixit, vehementem cupiditatem significare volens, ut ejus interpretes exponunt. Jynx enim, ut interpretantur illi, vis illa dicitur, quæ cogitationem nostram ad cupiditatem & amorem trahit. Tradunt nonnulli Pichus eam filiam fuisse, propter persuadendi vim: maxima enim persuadendi vis inest amori, nihilque tam incredibile dici potest, quod amanti non persuadeas. Unde recte Ovid. *Credula res amor est.* Addunt, eam amoris beneficiis incitasse Jovem in amorem Ius. Sedenim Callimachus Echus filiam dicit, & Jovem (tanta eorum temporum vanitas fuit, ne imperitia dicam) ab ea beneficiis coactum, ut secum regem haberet: utcumque, mox ab irata Junone in ejusmodi aviculam transmutatam, beneficiisque amoris construendis damnatam.

DE CAPRIMULGO.

PERNICIOSA CONSVETUDO. CAP. LIII.

Perniciosæ consuetudinis hominem indicaturus quispiam, Caprimulgum avem pingat: ea enim inter capras familiariter versatur, appetitque earum ubera fugere: quod cum fecerit, uber extinguitur, Capra, ut ajunt, excæcatur.

DE TURDO.

SUIS ARTIBUS ELUSUS. CAP. LIV.

Hominem qui technis & commentis, consiliisve, aut artibus propriis elusus malè perierit, & cui dicitur, in laqueos quos tetenderat, incidit, ostendere qui volunt, Turdum viscatae impio-
κίχλα tum virgulæ pingunt: quandoquidem, ut inquit Plautus, *ipsa sibi avi mortem cacat*: viscum enim
κίχλα non provenit, ait Plinius, nisi maturatum in ventre ac redditum per avium alvum, maxime Palu-
τῆ κακῶν. bium & Turdorum. Apud Irenæum legas quid huic rei simile, de iis qui in eligendo sibi malo sunt
Turdus ipsi procliviores, & adversa mox quæ in se ipsi contrahunt, Deo imputant, cum nihil aliud sit, *Inducere*
cor Pharonis, & *Excacare oculos populi apud Deum,* quam gratiam suam quæ se large volentibus in-
caecat, Me- fundit, à prave & iniquè agentibus avertere. Nam simulac quis Deum dereliquit, quæ bona sunt
minit Ser- aspernatus, amissa Spiritus gratia, omnibus inde afficitur incommodis, viam rectam non videt, &
vis 6. contumacem se opponit ad admonitiones, nullo pollet animæ sensu, ut sciat reprobare malum, &
vis lib. 9. de eligere bonum. Ita dicimus eum à Deo excacari, & obdurari, quemadmodum Solem occidentem
nat. anim. recessu à nobis noctem facere: cum alioqui nihil à Deo nisi bonum emanet, quemadmodum à Sole
semper lumen & calor.

SURDITAS. CAP. LV.

Turdo sur-
ditas. Zeno-
do 111 ex
Euclidi Dio-
nyso.

Alioqui Turdus surditatis indicium est, cum omnium avium eo plurimum incommodo labora-
re Turdum, manifestum habeatur, accedit hic, quod proverbium *κίχλης κωφός* est, de lo-
quacibus, qui loquentes alios pati nequeant.

DE